

thi hvad bethder Forhandlingspolitik, naar vi gøre dette? Saa bethder den det, at vi gaa fuldstændig over til at acceptere den nye statsretlige Tilstand, der her etableres — vi gaa ikke over til den i Teorien, thi i Teorien ville vi ikke anerkende den, teoretisk ville vi ikke vide af den, men faktisk og praktisk gaa vi over til denne Teori, anerkende Forholdet, afkommodere os efter det og gaa ind paa de Love, vi kunne faa gennemførte. Jeg tror, at naar Befolkningen uden Mistillid skal se paa Forhandlingspolitikken, maa den gøre et Skelnemærke gældende; den vil sige: Kunne I skaffe os gode Love, saa tag dem; men vi have et Skelnemærke mellem gode og daarlige Love, og det er det: Vilde I have taget denne Lov, dersom Forfatningen endnu havde været i sin forrige gode Tilstand, saa er Loven god; men hvis I ikke vilde have taget Loven under denne Forudsætning, er Loven ikke god, og naar I altsaa dog tage den, have I opgivet Eders Ret. (Udfrydelse). Et æret Medlem siger, at vi kunde rejse hjem; ja, derom kan jeg ikke sige noget, jeg har for Resten ikke noget imod at rejse hjem. Nu vil jeg imidlertid spørge, om det dog ikke havde været det bedste, dersom vi havde holdt sammen paa det gamle Program og vare gaaede til Behandling af Toldloven ud fra det Standpunkt, som vi have indtaget i saa mange Aar, vare gaaede dertil paa det Program at faa Krigsskatten afløst, eventuelt imod en Formue- og Vejlighedsstat, naar en saadan havde været nødvendig for at faa en ordentlig Toldlov gennemført? Naar vi havde forhandlet paa dette Grundlag, tror saa det ærede Medlem fra Møen ikke, at vi vilde have gaaet kraftigere og vægtigere til Forhandlinger med vore Modstandere, end naar vi nu gaa til Forhandling, ved at splitte os ad og ved at splitte Bj og Vand, idet vi sige til Bjarbejberne: Nu vel! Vi have ikke mere Tid til at tænke paa Eder; nu ville vi søge at redde os selv nogle Smuler. Jeg tror, at dette Grundlag vilde have været en bedre Løstestang for os end den Løstestang, denne Lov afføder; Sufferlovens Fremkomst bliver sikkert ikke nogen Løstestang for Demokratiet, men den bliver en Løstestang for Finansministeren.

Berg: Jeg tror, at denne Lovs Fremkomst og den Forhandling, der har fundet Sted om den inden og uden disse Døre, kan finde et passende Udtryk ved en Lykønsning til Folketingets politiske Fører, den højtærede Konsejlspræsident. Naar han kaster et Blik blot nogle Aar tilbage i Tiden og ser min ærede Kollega fra Møen (Bojssen)

staa her i Salen og forsitte ham om det ørkesløse i at forhandle med ham, og om den Enstemmighed, der herskede i hele Befolkningen om Programmet: Bort med dette Ministerium! og han saa ser paa den nuværende Situation, hvor han med Glæde kan hilse et Forslag fra samme Side fremfat, som omhandler et Hovedemne i vore Samfundsforhold, og som overhovedet har et Indhold, som Konsejlspræsidenten i Hovedtanken fuldstændig slutter sig til, saa skønner jeg ikke rettere, end at vi, der staa iaagttagende over for den Bevægelse, som i de senere Aar er foregaaet, maa sige, at den højtærede Fører for Folketingets Politik, den ærede Konsejlspræsident, har med stor Alogskab dannet sin Opposition og ledet den ind i den Tilstand, hvori den nu befinder sig. Jeg skalde mene, at der i et eller andet Hjørne af den ærede Konsejlspræsidents Sjæl skalde findes en Jølelse, jeg vil ikke sige, af Foragt, men af Undseelse over det Folks Tilbøjelighed til Eftergivenhed, over det Folks Opgivelseslyst, som han er sat i Spidsen for at styre. Denne Jølelse af Undseelse over Blødgætigheden vil jeg støtte nu og fremdeles, indtil Jølelsen viger, og han kommer tilbage til den Erkendelse, han endelig en Gang maa komme til, at det er lykkeligere ikke at være Leder for et dygtigt, karakter- og viljesfast Folk end at være Leder for et Folk, som har de modsatte Egenskaber. Jeg haaber endnu paa Muligheden af at der atter kan rejses et saadant Folk i Danmark kontra det provisoriske Ministerium.

Dette Lovforslag kom frem under særdeles lykkelige Omstændigheder. Det var et Tilfælde, der ser ud som en Tanke, at det just skalde føres her ind i Tinget den Dag, vi fik en 5 Dages Ferie. Jeg kan ikke nægte, at det var med sjælden Interesje, at jeg Dag for Dag var Vidne til, hvorledes Glæden, Fryden, Jubelen over dette Forslag udbredte sig fra Sted til Sted, følgende sig frem ud over hele Landet, gennem alle Blade af en vis Art, indtil hele Landet var blevet ligesom velsignet med en samlet Vryt, der lød paa Ol kontra Suffer. Kompetente Folk have sagt, og jeg har fornylig hørt Nordens mægtigste Digter sige det samme, at det danske Folk er et sjældent lyrisk anlagt Folk, i alt Fald det mest lyrisk anlagte i Norden. Jeg for mit Vedkommende har faaet Bekræftelse paa Sandheden af denne Sætning ved at være Vidne til al den Vryt, som dette Lovforslag har fremkaldt hos alle vore politiske Journalister. Den kan være bestilt for en Del, og derfor ikke være saa fuldstændig ægte; men nok er det, at saaledes som Forslaget har foreligget, saaledes som